

СТАРМАЛИ

ЛИСТ ЗА ЗБИЉАЊЕ, ШАЛЕ И Т. Д.

Година IV.

У Новом Саду, 20. априла 1881

Број 11.

„Стармали“ излази трипут месечно. Годишња цена 4 ф. — годишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Црну Гору и друге крајеве 10. — 5. — 2½ динара. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; главни сарадник Абуказем. Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду. — Рукописи се шаљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien II. Praterstrasse 67.) — Претплата и све, што се тиче администрације, штампарији А. Пајевића у Новом Саду.

Шетња по Новом Саду.

LXXIII.

Кад човек прође света барем штагод и профитира. Тако сам и ја ономад спремио се за пут, навукао чизме са дугачким сарама, напунио путничку торбу, огрнуо коласту аздију, натакао самур-калпак, опростио се са домаћима и отишао на агенцију, укрцао се у лађу и запалио цигаретлу. Кад сам цигаретлу до полак испушио био сам сретно стигао цели мога путовања, приснео сам у — Каменицу. Боже мој, сасвим други свет! Место рибње пијаце видех спахијску башту, место немачко-чивутског разговора новосадског чух једва после дугог времена мили матерњи језик, место скупог а рђавог новосадског вина напих се мукте доброга сремског код браће Каменчана, место „Недељног листа“ изнесоше предампе печено јагње, место опомене за плаћање пореза доставише ми чинију са салатом, место звиждања пекарских шегрта чух дивне песмице младих девојака, место београдског „Видела“, чиме ме новосадска пошта трактира, изнео ми је поштар каменички старе шљивовице, што од ње деца с банка падају, место да слушам овде разговоре о најновијој женској моди, отпевао ми је тамо учитељ песму „Воистину сујета свјаческаја“, — једном речи са свим други свет и други обичаји! Пошто сам тако неколико часова уживао вратим се онег овамо у „јудол плачевнују“, у варош, у којој излази „Ујвидек“ и у којој се мађарско позориште од српских новаца богати, у варош, у којој нема деце, јер се „Невен“ и „Голуб“ немају за кога да држе, у варош, у којој је и сам писац „Србина и његове појезије“ и „Црногорства“ дошао до тога уверења, да сви Срби листом треба да пређу у мађарску либералну странку! Инди је право рекла моја покојна баба Соса, да је боље бити у селу весео, него у вароши тужан, боље је бити у селу богат економ, него ли у вароши затворен

уредник, боље је у селу дисати виноградски и баштенски ваздух, него у вароши шетати „рузмаринским“ сокаком, боље је у селу певати уз чашу вина и поред добре сарме и печења „многаја љета“, него у вароши ваљати бурад преко пијаце и писати чланке за „Стармали“. Тако је моја покојна баба судила још пре педесет година, а сада налазим томе потврде и у искуству и у старим књигама Сократовим, Платоновим, Аристотеловим и свију других филозофа, који су писали књиге и који су још паметније радили, па нису писали. Јер док сам у селу пио вина, у вароши би за то време читао новине, док сам у селу певао „Зашто да се ја бринем“ у вароши би читао „шнајдерске“ рачуне, који су увек као телеграфске депеше штилизовани: „кратко“ а „хитно“, док сам се на селу шетао по мирисавој обали дунавскј, дотле би у вароши пушио цигаре из аустријске трафике, докле сам у Каменици са честитим парохом циванио о целисходном васпитању деце и о узроцима пропадања нашега народа, дотле би у вароши срео којег „плебаноша“ или читао у новинама какву нову „метресу“ (како ли се каже), а из тога свега слеђује, да је човек сретнији у селу него у Лондону, блаженији у малом местанцету него у бечком „Ландесгерихту“, сигурнији у Каменици него у Петроградској зимској палати.

С тога су и Новосађани при својим „шетњама по Новом Саду“ тако заузети за шетњу у — Каменицу, јер Нови Сад је врло леп, кад је човек на десној обали Дунава, те кад га гледи онако из далека, па што даље од њега све је лепши.

Аб.

Нешто из живота генерала Бенедека

Познато је, да је, сад већ покојни, генер. Бенедек, док је још био у активној служби, мрзио све Словене, а радо је показивао симпатије Мађарима. Једаред, на неком великом маневру, дошавши пред

неку мађарску регементу, упадне му у очи стасит, леп бродат рег. тамбур. Бенедек дође пред њега, па га упита: Шта си ти? — „Ја сам Чех“, одговори овај. — Бенедек се намргоди, па запита даље, — а шта су остали бандисте? „Сви су Чеси.“ — Бенедек се још већма намргоди, па опазивши цето које носи добаш, рече: Јамачно је и овај Чех!? — „Није, господине генерале, он је — (и теде да каже какав је ландсман) али му Бенедек пресече реч, боцнувши коња и одјуривши даље.

У престолници „Сремских Хорвата.“

Путо (о лотру) — писна прта.

Вуковар је лепа варош,
један, два,
(За онога, ко по блату
ићи зна). Поп Кука.

Диван је пролетња дан био. Ситна кишица је као луда пљштала, тихи зефирић је као бесан дувао, а ведро небо је изгледало, као да га је поп Кука својим огртачем заклонио. Сунчани топли зраци падали су на нас као да нам какви мађарски хусари бајонете у скромна наша леђа забадају, једном речи, била је милина путовати, тако, да смо се при изласку тешко растали са паробродом „Албрехтом“ (јер су нам на њему остале наше сапутнице лепотице и десетице).

Кад смо већ са лакшим срцем (и буђеларом) ступили на суву земљу увидели смо, да ова није ни мало сувља од воденог пута, којим нас је пароброд носио. Рекоше ми, да се улице кроз које смо пролазили, зову нови Вуковар (по фирмама сам држао, да се зове нови Јерусалим) и ја сам у себи помислио (а нисам казао:) Какав ће тек стари Вуковар изгледати! Та моја помисао мора бити да је јако шушнула и да ју је неко чуо, те ми рече: Ово истина није српско место, ал кад пређемо преко Ђуприје, онда смо у старом Вуковару, који носи са свим наш српски тип. Једва сам чекао да стигнем онамо, јер је овде тако блато било, као да је цела улица све самим „Сремским Хрватом“ калдрмисана.

Кад стигосмо на Ђуприју погледам на стари Вуковар. С Ђуприје опазих фирме: Ludwig Flamm, Simon Hiller, Samuel Kohn и т. д. „Је ли то тај српски Вуковар?“ запитам, и на радост моју одговорише ми да јесте.

Међутим чујем из далека гајде и лепе српске песме. Ово ме увери, да сам заиста у српском месту, а још кад ме браћа, коју нисам ни познавао дотле, увукоше у своје друштво, а били су српски сватови, и кад ме онако љубазно и својски дочекаше и угостише — е онда нисам ни посумњао више у то, да се находим у правом и честитом српском друштву. Гајдаш пидеки, господин Арса Милић, којем равна на далеко нема, певао је сопствену песму, која се овако почиње:

Вуковару, варошице мала,
Срце ми се дели на два тала,
Срце ми се оће да запали
Кад се сетим вуковарски фрајли,

Какви више у Европи нема,
А камо ли овуд око Срема и т. д.

Па онда поче другу мелодију:

Ирижани сваки дан
Моле бога з' ајзлибан
Да направе пут до Беча
Да продају креча.

Друштво је било тако весело и гостољубиво, да сам помислио да сам у сред Сентомаша код Банде или у сред Сомбора код Челиковића. Сватовски је кум имао неки особити и до сад непознати метод у нуђењу гостију да пију. Држао је у руци неку позамашну батину, па је свакоме остављао на вољу или да пије, или да буде по леђи (или мало више или ниже) батином одаламљен. Дакле види се да је сваки могао по својој вољи уживати. Коло се играло клечећки. Ту је у друштву био и Шандор, „витез од незапаљивих чакшира,“ чије су наздравице пуне стихова као наши белетристични листови од десет година. Ту је био и замишљени брат Никола; не знам из кога је узрока био замишљен, но из песме, коју му је гајдаш Арса певао, провирује мало тај узрок напоље, као што провирује позната тенденција из Штросмајерове околнице; песма та гласи:

Што е' Никола снуждио
Доле главу спустио,
Па неможе ни да пије
Што код Ане није.

Снуженост и замишљеност мора бити да је прилепчива болест, као дифтеритис и жирирање вексле на бланкету, јер се и сватовски девер, који је врло млад дечко био, јер му је још пешкир висео, угледао на њега, те седећи између две лепе цурице, он је лупајући главу с којом ће пре да се пусти у разговор, дочекао у том размишљању и крај сватова, а цуре су морале дотле да се за нужду са чика Илијом забављају. Проговорио је тек онда кад је дошао на агенцију да извади карту за повратак.

Гајдаш Арса из Шида певао је међутим своје сатиричне и веселе песме и све нас је редом певао. Потписани се сећа и ове песме:

Нови Сад је разорен
Био Абу затворен,
Затворише Абу фина
Због они новина.

Један брат изнесе куверат од писма, што га је један присталица „Сремског Хрвата“ писао. Адрес је требао да се преведе на немачки. Гласио је: На краљ. земаљску владу за богоштовље и наставу,“ то је сремски Хрват овако верно превео: „An die königliche Erdregierung für Gottesverehrung und Fortsetzung.“ Ко каже да ово није згодан превод? За веселе сватове је за цело згодан, јер смо му се више смејали, него ли београдском „Домишљану.“

После тога дошла је на тапет опет једна ствар којој смо се сви (осим кума) од срца смејали. То је био рачун тудоров, што га је куму поднео пред венчање. Пошто је тудор најпре имао разлога да се извести да ли је кум богат (јер је био странац), спремио је таки и рачун, који ће већ и по томе бити занимљив и непознат, јер нити у рескрипту од

1868. нити у другој каквој уредби има спомска о тим таксама и штолама, које је он навео и које заслужују да дођу у „Стармалога.“ Осим својевољног прилога свештенику, на св. цркву, (за коју је ношен тас) и школу (за коју је платио унапред младожења а и обашка је тас ношен) и осим још неких прилога новчаних, добио је кум још и овај рачун:

За Кандила — — — — —	2 ф.
За Ћилим — — — — —	2 ф.
За престолне свеће — — — — —	2 ф.
За одежду — — — — —	5 ф.
За круне младенцима — — — — —	2 ф.
Свеће пред олтарем — — — — —	1 ф.
Полелеј — — — — —	2 ф.
	<hr/> 16 ф.

Као што рекох нама је свима мило било и смејали смо се (осим кума) на овај рачун, а овде смо га навели с тога, да би карловачки сабор, који је то пренебригнуо, могао се поучити и сад како ће се ако да бог опет скорим сазвати и ове рубрике усвојити могао, јер кум — особито ако је са стране — има у сватовима српским и онако мало трошка, те му ваља кумство осладити, па ће се тиме утврдити у нашем народу прадедовски обичај, да се човек млађему радо прима за кума, а то је за другог оца и заштитника у добру и у злу! Један безазлен гост сватовски запитаће једног богослова што се онде десило: „А бога вам како би било кад кум не би хтео да плати те таксе, о којима нема спомена у рескрипту и у уредби за цркве и школе, би ли онда свештеник смео венчати без одежде и круне (венаца)? И је ли преко нуждан полелеј и кандила? И да ли су доста оне две свеће, што их кум и онако сам донесе и да ли бог по броју свећа дели срећу младенцима?“ Богослов се задубио у новине, где је баш читао допис из беловарских крајева о прелазу нашег света у унијате, те није ни чуо ово питање наивнога свата, а сватови удесеше народну песму: Еј јади, јади, не ваља шта ради!

После весеља и играња, при којем заборависмо на неколико часова на сваку беду и невољу светску, заборависмо на потопљене њиве и села, на рђаве пазаре (трговачке и апотекарске), на зубобољу и на чивуте, на жуљеве и на дугове, — те пођосмо са свирцем по Вуковару. Сви смо били мокри и навашени, (ваљда за то, што је целу ноћ киша падала). Први кога сретосмо беше поп Кука са уредником „Сремског Хрвата“, који се с њиме „на једни коли вози о. Одмах смо знали, да ће нас постићи каква незгода, као што је и било. Лађа брзопловка (Eilschiff) „Оријент“ се задоцнила, ваљда је и она била гдегод у сватови те дође пуних седам часова доцније, него што је требало. Честити брат Алекса се томе од срца обрадовао, те кад стиже из Мохача коњаник на телеграфској жици и објави покислој публици, да не дрежди на агенцији и на киши, јер се лађа по дана задоцнила, то нас он које лепим речма, а које боме и на силу одведе своје дому на вечеру. Док се вечера спремаља ја сам се „унтерхалтовао“ да синчићима нашег доброг домаћина. Пошто су ми показали свога папагаја, што

има кљун као што ја престављам себи Дизрајелијев нос и пошто су ми приповедали све што сам их питао из њиховог школског живота, запитаће ме млађи од њих — Никола —: — А је ли, чико, је ли још жив кнез Лазар?

— Није, синко мој, он је умрло још пре 500 година. тамо кад је била косовска битка.

— А што лажеш, одговориће Никола намргођен, кад сам ја њега видео пре у позоришту, па још је држао крст у руци!

Међутим се он са старијим братом својим Радом заговорио и тема је њиховој дебати био очин виноград.

— Виноград ће бити мој! тврдио је Никола.

— Па, добро, одговори Рада, твој ће бити виноград, а моја — берба.

Одмах сам видео, да у Ради лежи дар за великог дипломату. Мађарска господа на кормилу канда исповедају истоветна начела са мојим Радом. Јер, господа моја, он уступа Николи виноград, нека га он ради, нека он одгрће, полаже, чува, плаши чворке, плаћа за њега порцију и т. д., а он себи задржава само — бербу. Па зар не раде тако и наше најмудрије дипломате? Ми радимо, чувамо, плашимо од наше домовине чворке и друге непријатеље нашом муком и трудом, само је њихова — берба. Зар не лежи у Радици дакле прави Андрашија, Бизмарк и лорд Гледстон?

Међутим беше вечера на столу. Таман ми поседасмо, гајдаш засвира, чорба се пуши, очи нам се све смеше — а у то дотрчи момак са агенције, т: ко без душе улети у собу с овим значајним речмае „Лађа је стигла, хајдете одмах, иначе доцкан!“ По-скакасмо као опарени: где је мој шешир, камо мој амрел, где је „иберцијер“, куд се дела Станојкина лопта, камо Браниславова црногорска капа, где је кумин „регнмантл“, куд се забаци торба, у којој су карте и рецеписи од лађе и пакова. Домаћин виче: Брзо нек се преже у троја каруца.

Сви изгубисмо главе.

Појурисмо не чекајући Никола, без збогом остај агенцији, нисмо се у фришкоћи ни изљубили са госпама и госпоћицама; „чикина деца“ нису ни имала кад да даду чики поч у образ (ал' им за то неће чика купити за „кајцалу“ бонбоне), грчали смо људи, жене и деца ко без душе улицама, као Бошњаци кад је горело Сарајево, и дао бог сретно стигосмо на агенцију и у лађу. Са „Стармалског“ гледишта лепше би било, да нам је лађа баш испред носа умакла. Томе бих се ја радовао са обзиром на онако на пречац остављену чорбу и печење, које тек што сам опазео и духовним очима их почео гутати, а онај несретни гласоноша са агенције учини краја и ми се морадосмо ах — растати!

Но даће бог да неће бити за навеки и да ћемо скоримдесетоструко наградити онако „внезапу“ остављену вечеру.

Лађа брзопловка — Eilschiff — однела нас је тек сутра дан зором у Нови Сад, уместо пре један дан после подне, но то је ваљда за то, што је то ајл-шиф!

Шан доре, витеже од незапаљивих чакшира, измисли какве сватове или свечаре, да опет дођемо!

П у с л и ц е.

Ако бог да здравља и живота, до годи не уве-
шће се у Сарајевској гимназији мађарски језик. Бо-
сна ће зацело бити благодарна на таком дару, и не-
ма сумње, да ће онда морати признати, да је са о-
купациом добила и оно, што никад ни сањала није.

Од сада, кад узимамо излишни новаца, нећемо
их давати на подизање и улепшавање Сегедина, него
ћемо министарству угарском купити на поклон јед-
ног лепог папагаја, — који ће им сваки дан сто
пута казати: „прво се реке регулишу!“

Из Београда нас позивају да се претплатимо на
„Дар-мар.“ — Сасвим излишно. Имамо ми тога
зеља и код нас.

Француски филозофи предлажу, да се реч Тали-
јан исправи. Т. ј. пошто та реч није женскога, него
мушкога рода, то да се од сада не каже Талијан,
него Тајлијан.

Познато је, да су у Н. Саду једног мутног да-
на осванули уз дувар плакати: „Да живи Тиса,
Новосатски посланик.“ — Тиса као доследан
човек, то је одбио, — сигурно је мислио да су то
српске жеље.

„Јавно мњење“ упутило се у дућан. Неко
га срете и запита: Ако бог да, куд се журиш
тако? — „Идем да купим ларфу задовољства.“ —
А на што ти? — Срамота ме је да изађем пред г.
министра овако безобразно.

Што је г. Биконсфилд умро, то ми је жао, —
али што све новине признају, да нема никог који би
га у његовој Турцима пријатељској, а Словенима
душманској политици могао заменити, то ме још јед-
но теши.

О Адаму и Еви.

Учитељ: Умеш ли ти мени Милане казати,
докле је био Адам и Ева у рају. Донде... докле...
Милан: Док јабуке несуну сазреле.

Душан.

Tempora mutantur..

— Незнам зашто сад хоћете да се с мужем ра-
ставите, кад сте се у љубави узели?

— Ах, господине председниче! — времена се
мењају.

— Незнам шта ви по тим разумете?

— Пре још него што се несмо узели био је
одећ љубазан свагда би ме руком помиловао, а
сад — штапом!

У ш т и п ц и.

+ Од како је у Београду примљен Бонту-ов
уговор покренуше се онде на једанпут три нова ша-
љива листа. Та зар није доста и без тога исме-
јана та ствар у публици.

— Добисмо куверт од једног писма на којем
стоји: 146 sz. a nagy Becskereki szerb kerületi espre-
resi hivatalától. Dem Hochwürdigsten Herrn, Herrn,
Georg Vojnovics serb. dioecesis. Bischof Hvtból in Te-
mesvár. Пошто ово неможемо да разумемо, а неки
нас варају, да то православни протопоп пи-
ше православном владици мађар-
ски и немачки, што ми не можемо да веру-
јемо, то молимо каквог озбиљног човека, да се не
спрда с нама, него да нам каже шта то заиста значи.

§. Београдско „Видело“ доноси вест да је ми-
нистер Чедо Мијатовић отишао у Беч, да конзулти-
ра лекаре ради болести своје госпе. У исти мах ја-
вљају бечке новине, да је г. Мијатовић стигао у
Беч и да због умора није могао тај дан да се при-
јави у министарству спољашњих по-
слова, него ће као сутра дан. Молимо да нам се
јави какви су то доктори тамо у министар-
ству спољашњих послова у Бечу?

⊙ Један меленачки учитељ тврди, да је већ
научио у Баји на учитељском курсу за мађарски је-
зик да каже Ала солгаја!

Аб.

Преводи с латинског.

Ista virum.

Истави рум.

Postea littera.

Пошто је литра.

Pracsens potest ipsa videre.

Презес може и пса видити.

М. Д. С.

Банатска вештина,

Беше то у Хомилици — у Банату. Неки Шваба и-
мађаше 4 гуске и једног гуска. Гуске ко гуске,
гумараху по селу. Беху баш месојеђе. Неки враго-
лани ухзате швабине гуске, те гуске испеку и по-
једу, а гуска очунају, а у кљун му удену једну
цедуљицу Ево ти гуска у Швабе, и стаде га шич-
ка. Шваби се даде на чудо, довати гуска и у кљун
му удену ту цедуљу. Отвори цедуљу, и како је знао
нешто мало српски срицати, на дивно чудо своје,
натуца ово:

Добро јутро Фетер-Хос
Ја ти дођох го и бое,
Ипак боље прођох
Него моје жене, —
И већ поједене.

Душан М.

Ђира. Ти мени и не кажеш да је г. Бонту покљонио 800 ₪ београдској сиротињи. А то већем стоји и у новинама.

Спира. Ја сам мислио, да ће се и остали покљони његови штампати, па сам то чекао.

Ђира. Шта си се ти замислио,

Спира?

Спира, Рачунам.

Ђира. А шта рачунаш?

Спира. Рачунам колико би још листова српских требало да се покрену, па да не може ни један излазити.

Писма из В. Вечерека.

I.

Драги Стармали!

Једне зимње вечери седим ти ја у својој соби, а из дуга времена — кад ми се и читање већ досадило било — зграбим перо у руке и тедо да ти што пишем. Ал бадава, у глави баш ништа „стармалијанског“ (а валда ни другог ничега) не беше. — Бацим перо, и погледам замишљено преда се; лице ми доби сасвим озбиљни изглед, и ја стадох размишљати о „крајусвета, — о „воскресенију мртвих“ о „постању и свршењу света“ о „ништавилу“ како силан човек одлази у земљу — у ништавило, те се и ја губих у мислима у оно минимумно, апсолутно-„ништа.“

Исте вечери беше петак, а мени се деси чудно једно „предсказаније“ — шта ли је. Тргнем се и прочкиљим на лојану цвећу, која је горела „као да издише.“ Око свеће спазим, ди један „лептирић“ одчосно — „лептирица“ лети. Ох, па како ме љупко гледаше својим бајним, ватру сипајућим а и очицама! Осменух се и неотице кад ју опазих, она се смешила. Па како чаробна беше! И опет ју погледах, сав претрнух, дал од страха?.. Наши се погледи сусреташе, — и ми се канда потпуно разумесмо...

Бејаш заљубљен у ту бајну „мушић-лептирицу.“ Свилена њена криоца, дивне боје, — као да си броњасту и шућмурасту помешао, да би једну боју добио, — така беху њена крила. — Тело јој беше три лота гибчије од кисела млека, а брчићи, — ах! та ни сека — Јешин мачак није лепше имао. Па сад ми реци — драги мој Стармали (ако и најмање осећања имаш!) ко је тај јунак, кога она не би могла очарати. Заљубих се у њу и заклек се, да ћу је бранити од свакога зла до капи крви своје, — ма ме и живота стало...

На једанпут — ох кобне среће пролети она сасвим близу свеће, опрљи крилца и — већ паде у лој. Та ни Дон-Кихот није валда јуначнији од мене тада био. Усугубим сву снагу своју те прстима у свећу, и — избавих лане своје. —

Онесвешћена паде ми на груди, ал брзо се разабере. Ах! како сам блажен био, кад ми је њено нежно срце на моје груди наслонила, па како јој срце јако куцаше!.. Грлио сам ју и љубио, а она се није отимала. Најзад јој исповедим љубав своју. Она се прво мало одупирала: та ти си човек, а ја лептирица.. Ал ја то нисам ни слушао, ја сам већ осећао, да имам крила, — сукао сам већ и бркове! (ма да их још немам!) Одлетих до ње и шапнух јој: анђеле мој, сунце моје! — а она: ја те љубим, твоја сам!.. И један дуги (од два метра) пољубац беше залог наше узајамне љубави.. Узех је испод руке, а она се ладиле „фехером“ (јер је с ба топла била, да је све пуцало!) Шетасмо се, кад ал' испред нас испаде један дугајлија — „мушићке вајте.“ Она се насмеши кад га виде, а мени се смрче пред очима, — бејаш љубоморан!.. Шта, зар онај, који је и живот свој тео за њу жртвовати, да преварен буде? она другог љуби? — А то не сме бити! Накострешим се, зграбим револвер те га устремим на свог противника, — но сам се варао да ми је он то био. Опалим револвером, а он паде мртав — ни гласка није дао од себе! С њим сам убио и своју срећу.. Моја вереница паде у несвест, а кад дође к себи, рече ми јецајућим гласом, да сам јој убио брата од тетке. И врела јој суза капу на груди моје. Ах и то рече да не може љубити оног, који јој је брата убио. Немилостиво ме гурну од себе и рече ми, да иде у свет.

Наднесе се високо „под небеса“ чак близу плафона, а после и поред неке баучке горе, одакле ју нека грдна животиња и прождре. Полетио сам — скочио сам за њом, — ал лушим главу, те онесвешћен падем на кревет.. Падох и заспах као заклан.

Кад сам се сутра дан пробудио, беше већ девет сати. Погледам на ону страну ди беше „баучка гора“ — ди је мени моје сунце зашло, ал тамо висаше — кавез моје канарике (која је радосно дочекала ово печење). —

Погледим и на бојно поље, ди сам се борио са својим назови супарником — братом моје незаборављене драгане. Још се могаху видети крвави остаци тела — ко марчева на зиду, ког сам са ноктом мог кажипрета тамо приковао. Цео ми нокат беше поплаветнио, тако сам јаку силу на комарца употребио био; на глави својој пак грдну чворугу.

И тако одоше два живота т. ј. моје драгане и њеног брата у гроб, а трећи т. ј. мој оста болан — преболан и — рањен у боју..

То је баш био, „с а н и ј а в а.“ Ал да, тог дана био је петак, а мени се причинио „чудан саник, а у чудан данак.“ Ал ја не имадох у близини ни једног „старца-игумана“ — ни једног „Протопоп-Недељка“ да ми санак (шта ли је) протумачи.. Обратих се на те, драги Стармали. Шта мислиш ти*)?.. Остај ми здраво, твој

И-гли-гил

*) Ја мислим и премишљајам: какву цел и намеру има овај састав? ал још не могу да докучим. Ст.

Одговорна питања.

- Ко је најгори ђак на овоме свету?
 — Минут.
 — А зашто?
 — Јер има шездесет секунда.

— Зашто се у намастирским прџаворима девојке најмање удају?

— Зато, јер су им близу намастири, па имају увек пред очима леп пример инокосног живота.

— Каква је разлика између поста и Босне?

— У пост се можеш гладан наплакати, а у Босни се можеш сит наплакати.

Допуна новом речнику.

(Исправљеном у логичном смислу.)

Разноли је. — Крчмар, јер разно лије: вина, пива и т. д.

Коловоз. — Коњ.

Вратоломија. — Целат,

Чворак. — Мали чвор.

Шишатовад. — Бербери.

Каменица, — Лотова жена, која се окаменила.

Печурка. — Жена из Печуја.

Бабица. — Кад баба здраво остари, па се смања.

Келераба. — Кел из вароши Раба (тамо ди се родило троглаво дете. Буди Бог с' нама!

Кртина. — Крто месо.

Покладе. — Полутина од кладе.

Кадети. — Попови.

Камилавка. — Мала камила.

Вивак. — Ког сврбе леђа, па се — вива.

Касап. — Коњ.

Политичар — Црногорац, који иде по литицама.

Палица. — Циндхелцле.

Оџачар, Оџина чар.

Жигица. — Ица, на којој има жиг, докле да се сипа у њу. —

Банкнота, — Нота, коју су старој десетици одсвирали

Шеталица. — Гђа Н. која се лане удала.

Магнет. — Вино.

Помичан. — Кад ко прође „рузмаринском“ улицом, па га мало исполивају. —

Скакавац. — Пајац.

Грозница. — Грозна жена.

Загребчанин. — Нокат.

Косица. — Женка мужјака коса. —

И-гли гил.

Мајстор-Иса Краљевић Марко.

Незнам где, ал' знам да се овај догађај догодио у Банату. Елем у Банату у некоме селу живео је пре неколико десетина година, мајстор Иса, по занату — шустер, човек неустрашим, одважан, јак ко — бивол. Ако је у селу крава побеснела, о'ма трч' брже боље до мајстор Исе — да јој шију заврне. Мајстор Иса би такве операције за тренут' два свршио, на име пустио би да крава на њ' натрчи, ухватио би је за рокове, и шију — заврнуо. Због тога су га сви знали — Краљевић Марком. Нађоше се завидљивци — да помраче славу мајстор Исину, те га једном узму на миндрос — да га поплаше. (Јер се мајстор Иса није још од никога уплашио!) Договоре се неколико њих, те купе мртвачки сандук, један легне у њ', а други оду до Мајстор Исе, да га позову да преко ноћ чува мртваца, јер се пре неких времена, нека баба, кад су је преко ноћ чувале, пробудила — повампирила — па се други боје. Мајстор Иса готов на свашта, дође, и донесе собом нужни алат, да човек не дагуби, већ чувајући мртваца, да ради свој посао. Донесу му црне кафе да не би задремао. Мајстор Иса је сам био код мртваца, посао свој радио, чекићем ударао, па по свом обичају, човек помало — певуцкао, док се некако око поноћи онај у сандуку неисправи и не повиче на мајстор Ису: „Кад је ко код мртваца, а он нека не пева“. Но мајстор Иса место да се је уплашио, и стругнуо кроз врата, са свим мирно устане, те с чекићем у руци приближи се сандуку, те пус чекићем по носу, рекав лаконски: „Ко је умро нека не говори. Мртвац је још добио прошао, што је само разбијеним носом шалу платио.

Душан М.

Немио одговор.

Ово сте можда већ дегод читали ових дана. Али ништа зато, читајте још једаред.

Лицем на ускрс шетала се краљица талијанска Маргита и опази једно мало црногорско девојче, које се догурало до близо ње. Краљици се девојче допало па је ухвати за руку (јамачно је имала рукавице) — и запита како се зове и колико има година. — „Ја се зовем Анета, а имам 8 година“. — Краљица запита даље: А шта је твој отац? — „Мој је отац републиканац“ одговори девојче у својој искреној наивности.

Добар родитељски савет.

— Децо, рећи ће Дебрецински чикош деци својој — владајте се тако, да ако у доцнијим годинама будете због крађе — доповлука — пред суд стављени, да вам тада за олакшицу буде служио неприкоран вам предживот.

Душан.

Б у б н у о т е к а.

На Срцу Лежећа Даринка.

Као што сам већ једном приликом моје признанје у погледу вашем невештим срцем изјавио ми баш у наточ. сваки дан те више и више љубови у срце, у Сађујете савашим превасодним. Својствама свеме већма са уздасаима упознавате и са већом. Љубови обвезујете, већ ми друго ништа непрестоји него згодну прилику вребати и моју најтоплију жељу изказати Даринка великамеје љубов постигла, која ме и данју и ноћу гони и твоју Анђелску Персону пред очи моје показује, но кад би се бог на мене смиловао, јерје стање моје љубови према вама велико тосуми највеће идеје. Љубовне које ми се твоје умилне черте дубоко у срце у Садиле које држим даће ова молба саслушана битине само даби кратко расположење уживали него вечиту свезу носили. Али садржај овога писма велику љубов. Према вама показује и заиста даћете девојачку љубов. Мени одкрити онда би се најсретнијим човеком држао, валда ћете имати толико осећаја према мени, Ако утисак ваше срце мојој љубови неучини куд год ходим васћу клету за неправду дела тог.

Остајем до гроба венући
за вама

Л. Т. . . . ц.

На вашару.

Словак један продавао на вашару дрвене кашике. Пазара је одвећ мало било. Један његов пријатељ запита ће га:

„Како си Јан?

„Како сам? као болесник, сваког сата
по једну кашичку? Душан

Молимо све дојакошње претплатници наше — који још нису претплатили за Април — Јуни о. г. — нека изволе што пре послати 1 ф. да им се не прекида шаљање листа, који још и овај број шаљемо свима без разлике.

Такођер молимо и сву господу скупљаче наше у појединим местима, да се својски као и до сад узму те покупе заосталу претплату, како би се свуда бар дојакошњи број претплатника одржати могао, што је таман за опстанак листа нуждан, а за њихов труд, уз нашу захвалу, уступамо им радо 10% од готовог новца.

НАКЛАДА „СТАРМАЛОГ“

Одговори уредништва.

„Београдске тајне.“ Таке ствари могли би смо примити, само кад би се уверили, да је све истина. — или са пуним потписом вашим.

Д. М. Добро је да знамо.

„Л а ж.“ Пошљите ви то у „Недељни Лист.“ Ту ће се зацело примити, већ самога наслова ради.

Одговори Администације.

Г. Љ. В. Сомбор. Примили смо 1 фор. коју сте нам послали за поједине бројеве „Стармалог“ од прошлих година.

„НЕВЕН“

Чика Јовин лист

доноси у своје седмом броју за 1881 ове чланке
1. Удела сиромашне удовице, песма (са сликом) од Чика Јове. 2. Љубичице, приповетка за оне, који вољу љубичицу. 3. Друго коло питалице (са сликом). 4. Лутања Одисејева II. (са сликом). 5. Кад погледим... Песма (са сликом) од Чика Јове. 6. Савесни Индијанац. 7. Три жеље (по француском) од Љубоја Ђорђевића. 8. Овејана зрнца (са сликом). 9. Зима бежи песма (са сликом) од Чика Јове. 10. Ласта (са 2 слике). 11. Настојте, да вам рукопис буде читак и разговетан, од * * *. 12. Приче о Александру великом. 13. Прави чизму од шешира. Песма (са сликом) од Чика Јове. 14. Буди задовољан. 15. Разнолије. 16. Даштања и др. 17. Решење даштања. 18. Новије књиже. 19. Чика Јовина пошта.

Рукописи и све што се тиче уредништва, шаље се на адресу Dr. Jov. Jovanović Wien, II. Praterstrasse 67. — „Невен“, чика Јовин лист, излази два пут месечно на читавом табаку. Цена је за Аустро-Угарску на читаву годину 4 фор., на пола године 2 фор. За Србију, Црну Гору и остале крајеве 10 динара или 5 фор. у банкама на читаву годину, односно 5 динара или 2 фор. 50 нов. на пола године, и шаље се на адресу
Штампариие А. Пајевића
у Новом Саду.

СРБАДИЈА.

ЧАСОПИС ЗА ЗАБАВУ И ПОУКУ
СВЕСКА II.

донела је следеће одабране чланке: 1. „Опасан друг“. Ловачка приповетка од Милорада II. Шапчанина. 2. „Пет гробова“. Приповетка из прошлих догађаја. 3. „Куршум“. Новела Александра Пушкина. 4. „Шта је срећа?“. Последње размишљање (По немачком). 5. „Из науке о језику“. Од Јована Бошковића. 6. „Историја српскога народа“. Написао Венијамин Калаји. С мађарског превео Гаврило Витковић (Продужење). 7. „Листак“: Народна библиотека и музеј. — Изложба Тенковићевих слика:

„Србадија“ излази један пут месечно, сваког 15., у свескама од шест табака у кварт-формату, а стаје за Србију на годину 8 динара, на по године 4 динара, а на четврт 2 динара. Претплата се шаље у плаћеном писму или поштанском упутницом: књижарници Петра Турчића у Београд, издавачу „Србадије“. — За Аустро-Угарску, Босну, Херцеговину и Црну Гору стаје „Србадија“ годишње 4 фор., на по године 2 фор., а на четврт 1 ф. а. вр. Ради олакшице шаље се претплата из тих крајева, у плаћеном писму или поштанском упутницом, на ова адресу „Администрацији Србадије“ у Земун (Administration der „Srbadija“, Semlin). — За Русију Немачку Француску и Турску цена је листу 12 динара.

Сваку претплатнику нашега часописа добиће у току године уз незнатну доплату једну уметнички израђењу лику као премију.

Ко скупи десет претплатника на „Србадију“ тај доиса лист бесплатно, а ко скупи пет претплатника до бијајит у пола цене.

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ

на књигу:

„БЕЗ ОЦА И МАЈКЕ“.

Ово је дело штампано у „Јавору“ г. 1874 и 75. Према примедбама својих пријатеља као и по садањој увиђавности својој сада сам га посве прерадио. Ко је „Без оца и мајке“ читао онда у „Јавору“ и буде га сада читао, уживаће пуно више, него што је то онда могло бити, и ако сам слушао, да га је нарочито женскиње наше и онда радо читало.

Цело је ово дело — тако рећи — „венац лирских песама у прози,“ у којима се прича тешки живот сирочадски. Са своје нежности нека је топло препоручено највише женскињу нашем, које дела ове врсте увек радо чита.

Књига се већ штампа у штампарији А. Пајевића у Новом Саду, биће готова до Духова (свршетком Маја) о. г; изнеће до 10 штампаних табака, а цена јој 50 новч.

Скупљачима на осам скупљених књига иде девета на дар. Имена претплатника биће штампана, с тога молим г. г. скупљаче, да ми имена и новце пошљу најдуже до реченог рока. Како је претплатна цена доста малена, то се имена „претплатника без претплате“ не могу уважити.

У Карловцу (у Хрватској).

ПЕТАР РАДУЛОВИЋ

управитељ срп. учит. школе.

ОГЛАСИ

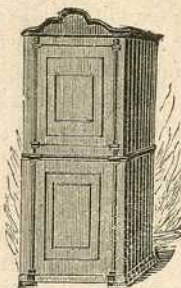
КАСЕ

по најновијој америкањској
системи
сигурно од ватре и харе
из фабрике

ФЕЛИКСА БЛАЖИЧЕКА

У БЕЧУ

у солидарности и каквоћи израде не
уступају ни једној до сада познатој фабрици а у
цени знатно јефтиније. — Наручбине прима и од-
правља госп. Ђорђе Миличевић, трговац у Бечу,
Lazenhof, код кога се могу мустре видети и цене
сазнати.

4—30

Поштованој публици Новог Сада и околине
слободни смо по ново препоручити нашу ново
отворену радњу, коју смо за долазећу сезону
богато снабдели робом, најбољег квалитета и
најновијег укуса.

Осим разноврсне мануфактурне робе, пра-
вимо п. публику пажљивом на наше стовариште
особито лепих и помодних вунених, свилених и
других разноврсних хаљина, регенмантлова, ка-
пута, црни мантила, фиши-а и огртача разних
кројева, како за одрасле тако и за децу.

Даље препоручујемо:
женских шешира и сунцобрана по најновијој моди.

На захтевање готови смо мустре и на страну
франко шиљати. Јамчимо за јефтину, брзу, со-
лидну и тачну послугу. П. п. молимо, да нас у
нашем новом подuzeћу што обилније потпомогне.

С поштовањем

МАРКО НИКОЛИЋ И ДР.

у кући „Српске Матице.“

3—3